

Szombathelyi Katasztrófavédelmi Kirendeltség Kirendeltségvezető

503/0976(3)-900(3)

✉: H-9700 Szombathely, Ady E. tér 1. E-mail: szombathely.kk@katved.gov.hu
Telefon: (94) 513-430 Fax: (94) 513-205

Tűzvédelem az őszi időszakban

Az őszi betakarítási munkák mellett, hogy nagy igénybevételt jelentenek a mezőgazdaságban dolgozóknak, igen tűzveszélyesek is. Arra kellő körültekintéssel kell felkészülni, különösen fontos a betakarítási munkálatokban részt vevő erőgépek tűzvédelme, az aratásra, illetve a tarló és növényi hulladékok égetésére vonatkozó szabályok ismerete, betartása. Ezeket az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet tartalmazza.

A mezőgazdasági erő- és munkagépek, szárítók illetve az aratás tűzvédelmi szabályai

A betakarítási, kazalozási, szalmaösszehúzási és bálázási munkákban csak a tűzvédelmi követelményeknek megfelelő, legalább 1 db 21A és 113B vizsgálati egységű oltására alkalmas tűzoltó készülékkel is ellátott erő- és munkagép, valamint egyéb jármű vehet részt, amelynek tűzvédelmi felülvizsgálatát a betakarítást megelőzően az üzemeltető elvégezte. A munkagéppel érintkező száraz termény a súrlódás és a nem megfelelő kenés miatt keletkező hőtől könnyen meggyulladhat. A szivárgó olaj, vagy üzemanyag a levegőben szálló növényi porral keveredve könnyen meggyulladó lerakódást képez a munkagépen. A mezőgazdasági gépekben kialakuló tüzek kezdeti megfékezésére elegendő a járművön, vontatmányon készenlétben tartott tűzoltó készülék. A jármű megfelelőségéről szemle során kell meggyőződni. Ennek tervezett időpontját, ötnél több mezőgazdasági járművet érintő műszaki ellenőrzés esetén, tíz nappal előbb írásban az illetékes katasztrófavédelmi kirendeltségre be kell jelenteni. A szemléről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek egy példányát a járművön el kell helyezni.

Kötelező az akkumulátorok megfelelő védőburkolása, illetve kipufogó és a szikratörő éghető anyagoktól való megtisztítása legalább naponta egyszer. Figyelní kell arra is, hogy sehol se csepegjen az üzemanyag vagy hidraulika-folyadék, mert ez nagyban segítheti egy esetleges tűz terjedését. Fontos, hogy a munkagépet tilos a gabonatóblán, illetve tarlón üzemanyaggal feltölteni. A járműveken nyílt láng használatával járó karbantartást, javítást nem szabad végezni gabonatóblán, szérún és a rostonövénytarló területén, hiszen e munka során üzemanyag folyhat el, amelyet a nyílt láng meggyújthat.

Az aratást lehetőleg közút, illetőleg vasútvonal mentén kell először elvégezni, ezek mellett legalább három méter széles védőszántást kell kialakítani. Ugyanilyen védőszántást kell készíteni akkor, ha a munkaszünet idejére a kombájnt nem tudják a gabonatóblától, kazaltól legalább 15 méter távolságban leállítani. A munkálatok közbeni dohányzás veszélyeit is fontos szem előtt tartani, gabonatóblán még a járművek, erő- és munkagépek vezetőfülkéiben sem szabad dohányozni. Az aratás idejére a gabonatóblától legalább 15 méterre lehet dohányzó helyet kijelölni, ott vizet tartalmazó edényt kell elhelyezni.

A szalmaösszehúzást és kazalozást végző erőgépek csak olyan távolságra közelíthetik meg a szalmát és a kazlat, hogy az ne jelentsen gyújtási veszélyt, ugyanis az erőgépek kipufogócsöve könnyen lángra lobbanthatja a száraz szalmát. A szabadban összerakott kazlak között legalább 20 méter távolságot kell tartani, robbanásveszélyes anyagok előállítására, feldolgozására, használatára, tárolására vagy forgalmazására szolgáló építményektől legalább 200, egyéb építményektől legalább 100, vasúti vágánytól legalább 100, közúttól és erdőtől lábön álló gabonától legalább 25 méter és nagyfeszültségű, föld feletti villamos vezetékektől a legfelső villamos vezeték és a talaj közötti távolság háromszorosa, de legalább 20 méter tüztávolságot kell tartani.

A szárítóberendezés üzemeltetése során a gyártó kezelési utasítását figyelembe kell venni. Fontos, hogy a terményváltások közötti tisztítási, takarítási műveleteket elvégezzék, ha ez szükséges, és ezen műveletek következetes és írásos formában történő dokumentálását sose felejtsek el. Amennyiben a berendezés ellenőrzése során hibát fedeznek, fel azt dokumentálják, és az üzemeltető gondoskodik a hiba elhárításáról, a javítás megrendeléséről.

A tarló- és a növényi hulladék égetésének szabályai

A gombabetegségek elleni védekezés jelentős mennyiségű növényvédőszer alkalmazásával jár. A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) kormányrendelet azonban egyértelműen tiltja a lábon álló növényzet, tarló és növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék nyílt téri égetését. Ettől az előírástól azonban jogszabály eltérően is rendelkezhet. A kormányrendelet megsértése esetén a tarlóégetés környezetvédelmi bírsággal sújtható.

Amennyiben jogszabály lehetőség ad a tarló égetésére, az irányított égetés keretében végezhető, azonban az égetés megkezdése előtt 10 nappal illetékbélyeggel (3000 Ft) ellátott kérelmet kell benyújtani az illetékes tűzvédelmi hatóságnak. Az engedély kérése során meg kell adni:

- a) a kérelmező nevét és címét,
- b) az égetés pontos, földrajzi koordinátákkal vagy helyrajzi számmal megadott helyét,
- c) az égetés megkezdésének és tervezett befejezésének időpontját (év, hónap, nap, óra, perc),
- d) az irányított égetés indokát,
- e) az égetéssel érintett terület nagyságát – legfeljebb 10 hektár,
- f) az égetés folyamatának pontos leírását,
- g) az égetést végző személyek nevét, címét,
- h) az égetés felügyeletét biztosító személy nevét és címét, mobiltelefonszámát,
- i) a tűz továbbterjedésének megakadályozására tervezett intézkedéseket és
- j) a helyszínen biztosított, a tűz továbbterjedésének megakadályozására készenlétben tartott eszközök felsorolását.

A tűzvédelmi hatóság az engedélyt 5 napon belül elbírálja.

Az irányított égetés során a tarlóégetés csak az alábbiak szerint végezhető:

- a) a tarlónak minden oldalról egyidejűleg történő felgyújtása tilos; az égetéshez csak a tarlómaradványok használhatók fel; a szalmát elégetéssel megsemmisíteni, lábon álló gabonatóbla mellett tarlót égetni tilos,
- b) a tarlót vagy az érintett szakaszokat a tarlóégetés megkezdése előtt legalább 3 méter szélességben körül kell szántani, és az adott területen az apró vadban okozható károk elkerülése érdekében vadriasztást kell végrehajtani, a fasorok, facsoportok védelmére a helyi adottságoknak megfelelő, de legalább 6 méteres védősávot kell szántással biztosítani,
- c) tarlóégetés 10 ha-nál nagyobb területen szakaszosan végezhető, és csak az egyik szakasz felégetése után lehet a másik szakasz felégetéséhez hozzáfogni,
- d) a tarlóégetés során tűzoltásra alkalmas kéziszerszámmal ellátott, megfelelő létszámú, kioktatott személy jelenlétéről kell gondoskodni, és legalább egy traktort ekével a helyszínen készenlétben kell tartani.

Mustgáz veszélyei

A mustgáz a must erjedése során felszabaduló szén-dioxid, színtelen és szagtalan, a levegőnél körülbelül másfélszer nehezebb gáz, ami a levegőt kiszorítva a föld közelében terül el. Otthonunkban elsősorban a cukortartalmú növények és gyümölcsök erjedése során keletkezik. A mustgáz adott koncentrációban fontos életfolyamatokat befolyásol. A szén-dioxid belégzése, illetve az oxigénhiányos állapot hat a központi idegrendszerre, aminek jele a szédülés, hányinger, illetve mentális zavar. Utóbbi azért jelent külön veszélyt, mert még ha fizikailag képes is lenne a mustgázt belélegzett ember menekülni, a szellemi funkciók zavara megakadályozza a helyiség elhagyásában. A balesetek megfelelő körültekintéssel és elővigyázatossággal megelőzhetőek!

A balesetek megelőzése érdekében javasolt a pincék megfelelő szellőztetése, a hordók lehetőség szerint nagy térben való elhelyezése, gázérzékelő riasztóberendezés használata.

Tanácsos úgy lemenni a pincébe, hogy magunk előtt botra erősített, égő gyertyát tartunk legfeljebb a derék magasságában. Ha a gyertya elalszik – ez jelzi az oxigén hiányát – azonnal el kell hagyni a helyiséget! Az ilyen balesetet szenvedő embereket csak légzőkészülék használata mellett lehet biztonsággal kimenteni. A másik segítségére siető ember az oxigénhiányos helyiségbe lépve maga is a mustgáz áldozatává válhat. Veszély esetén hívja a tűzoltóságot a 105-ös számon!

Szénmonoxid veszélyei

A szénmonoxid (CO) a tökéletlen égéskor keletkező melléktermék. Szintelen, szagtalan, ezért érzékszerveinkkel lehetetlen észrevenni. A szénmonoxid-mérgezés kezdeti tünetei a hányinger és a fejfájás, azonban szervezetünk nem minden esetben képes a megfelelő reakcióra, márpedig a szénmonoxid jelenlétének késői felismerése könnyen tragédiához vezethet. A szénmonoxid a lakás légterébe a kéményen keresztül, vagy a tüzelőberendezésen keresztül kerülhet. A nem megfelelően működő kéményből az égéstermék (füstgáz) visszaáramlik a lakásba, míg a nem kellően tömör kályhából, kandallóból, füstcsövekből, az elszennyeződött fürdőszobai átfolyós vízmelegítőkből közvetlenül is juthat szén-monoxid a lakótérbe.

Megelőzés

- Csak engedélyezett típusú, kifogástalan műszaki állapotú tüzelőberendezést használjunk!
- Beüzemelést, javítást bizzuk szakemberre!
- Rendszeresen ellenőriztessük kéményünk állapotát!
- Ne tároljunk tűzveszélyes folyadékot, éghető anyagot a kazán/fűtőtest közelében!
- A kazán környezetét tartsuk tisztán, éghető anyagtól mentesen!
- A tüzelőanyagot ne tároljuk a kazán közvetlen környezetében!
- Ügyeljünk arra, hogy a kazán füstcsöve, kéménye se okozhasson tüzet, tartsunk megfelelő távolságot!
- A tüzelőberendezés füstcsöve legyen fémbilincsel a falhoz rögzítve, ne tudjon szétcsúszni, kiesni a helyéről!
- Ügyeljünk arra is, hogy a vízkör elmenő, és visszatérő szelepe a fűtés alkalmával nyitva legyen!
- Áramszünet esetén a keringető szivattyú nem működik! Ilyen esetben a tüzelést ne folytassuk, tartsunk készenlétben nem éghető anyagú edényt, és lapátot (pl. fémvödör, kis szeneslapát), amelyekkel ki tudjuk szedni a parazsat a kazánból, és biztonságosan kivihetjük olyan helyre, ahol azután eloltható.
- Ha elmegyünk otthonról, ne rakjuk meg a kazánt, mert ha áramszünet lesz, a keringetés megszűntével a víz felforr a kazánban, és az felhasadhat, felrobbanhat!
- Fatüzelésű kandalló előtt ne szárítsunk mosott ruhát!
- A szilárd tüzelőanyaggal üzemelő kazánok, kandallók nyílt égésterűek, tehát a működéshez szükséges oxigént a környezetükből nyerik! Ha a tüzelőberendezés a lakásban van, ügyeljünk arra, hogy mindig legyen a tökéletes égéshez elegendő levegő! A korszerű, jól záró, hőszigetelt ablakok beépítése során gondoljunk arra, hogy lakásunk megfelelő légutánpótlása, szellőztetése biztosítva legyen! Így akadályozhatók meg a szén-monoxid-mérgezések, és a tökéletlen égés látható nyomai, a koromlerakódások a falon.
- Rendszeresen szellőztessen!

Amennyiben szén-monoxid-mérgezés tüneteit észleli (fejfájás, fáradtság, szédülés, hányinger), azonnal ki kell szellőztetni a lakást, nyisson ablakot, ajtót, friss levegő segíthet leghamarabb! Ezt követően kapcsoljon le minden fűtőberendezést, hagyja el a lakást, és a mérgezési tünetekkel forduljon orvoshoz!